

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet” hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Tanítóknak egész évre 6 korona.

Felolós szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítottak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer. 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőné és kiadóhivatal: **Becsek D. Fia könyvnyomda**

Székelykeresztur.

Székelyudvarhely, márcz. 22.

A modern ipari termelés és a nyomában életrekelő kereskedelem természetes, az egyes társadalmi osztályoknak a politikai hatalom megszerzésére és megtartására irányuló törekvése mesterséges oka a korunkat annyira jellemző központosításnak.

A modern ipar tömegárut termel. Ennél a termelésnél fontosak ugyan a kedvező termelési feltételek, de nem kevésbé fontosak a forgalmi tekintetek. Híába való a termelés, ha a forgalomba hozatal olyan nehézségekbe ütközik, melyeknek leküzdése a termelés hasznát fel-emészti. Ezért öszpontosul a nagyipari termelés a közlekedés országutjai mentén és gócpontjain még abban az esetben is, ha egyébként a termelési feltételek részben hiányoznak.

A forgalmas központok pezsgő élete magához vonzza a kulturális és adminisztratív intézményeket. A nagyobb forgalmi központok rohamosan nőnek. Nemcsak saját erejéből, hanem környezetükből is, melyet vérszegénységbe döntenek. Az ipari és kereskedelmi nagy központosítás a fejlődés egyenletességét lehetetlenné teszi, a központi városok nagy közgazdasági, kulturális és politikai túlsúlyát biztosítja.

Hibáztathatjuk a fejlődésnek ez irányát, de ellene semmit sem tehetünk, a meddig azt az ipar és kereskedelem irányítja. Ám a mesterséges központosítás, az adminisztratív uton történő központosítás ellen, midőn az igen fontos politikai érdekek nem követelik, a fejlődés lehető egyenletességének biztosítására sorompóba lépni köteleesség.

Ez a szempont vezette vármegyénk főispánját, midőn a tanítóképző intézetnek Székelykereszturon hagyása és mielőbbi kiépítése érdekében egyénisége és állása egész súlyát latba vetette és a kitűzött célt teljesen biztosította. Igen, most már elmondhatjuk, hogy *biztosította*, mert az intézetnek régi székhelyén maradása és mielőbbi felépítése ma már *teljesen befejezett tény*. Csak most az. Mert itt minden nehezen megy.

Először a miniszter elvi döntését kellett biztosítani. A mi nem volt könnyű feladat, a miniszter előzetes ellentétes elhatározásával szemben. Meg kellett a minisztert arról győzni, hogy nagyobb közérdek követeli az intézetnek Kereszturon hagyását, mint a minő követeli Székelyudvarhelyre hozását, vagy másfelé vitelét.

Az elvi döntés után következett az új intézeti épület részére megfelelő teleknek biztosítása. Csak azok tudják, minő feladat volt ez, a kik a megfelelő elhelyezés biztosítására irányuló tárgyalásokban részt vettek. Pedig a miniszter nem támasztott a várossal szemben nagy követeléseket. Az egy telken kívül nem követelt semmi hozzájárulást, holott ha máshová viszi az intézetet, a telken kívül igen jelentékeny építési segélyt is biztosíthat.

De hát Kereszturnak a telek is sok. Mert a város kicsiny és szegény. Közterhei máris nagyok. Nem csoda, hogy félt azok nem kis

mérvü növelésétől. Az aggodalmakat csak növelte a kicsinységgel, szegénységgel együttjáró kicsinyhitűség, mely rémekkel népsíti be a jövődőt. Az aggodalmakat eloszlatni, a kishitűség rémeit elűzni, hitet, bizalmat kelteni, a jövődőt szebb perspektíváját megnyitni, olyan feladat, melynek megoldása nélkül a várost az 5 holdas belsőség megszerzésére irányuló áldozathozatalra rábírnai nem lehetett volna.

Ugron Ákos ezt a feladatot is megoldotta: a város képviselőtestülete f. hó 18-án egyhangulag hozott határozatával a kívánt helyen és nagyságban megajánlotta a telket s az intézet ügyét diadalra vitte.

Hogy mit jelent a város életében az intézet ügyének dülöre juttatása, arról sokat beszélui fölösleges. Elég annyit mondanunk, hogy záloga s egyben biztosítéka egy szebb jövődőnek. Egyelőre meggátolja a visszaesést, majd ha a megfelelő elhelyezés meglesz, gyorsítja a fejlődést. Nemcsak a szellemi élettel, melynek tényezője, a forgalomnak, melyet biztosít, hanem azon kulturigények támasztásával is, melyek az intézet nélkül, ha fel is támadnának, alig, vagy nehezen volnának kielégíthetők. Értjük a középiskolának kiegészítését és a polgári leányiskola biztosítását.

Ha Kereszturnak meglesz a három közoktatási intézete; teljesen modern tanító-képzője, teljes főgimnáziuma, IV. osztályú állami polgári leány-iskolája, a kormányzat részéről minden megtörtént, a mi a ma, még jórészt csak névleg város vagy községnek igazi várossá fejlődése érdekében megtehető volt.

Maga után fogják-e vonni a kulturintézmények a várossá fejlődés többi tényezőit: az ipart, a forgalmat, az intenzivebb gazdálkodást, az nem feltétlenül bizonyos, de valószínű. A hol a háztól lehet neveltetni fiut, lányt, a hol az értelmiség olyan jelentékeny részét teszi a lakosságnak, ott egy kis fellendülés feltétlenül várható. A nagyobb, a további fejleményektől, előre nem látott konjunkturáktól függ.

Mi a legjobbat reméljük és várjuk. A legkisebb irigykedés nélkül. Mert szükségesnek tartjuk, hogy vármegyénk déli részében, a nyelvhatár közelében egy kulturában erős, gazdasági erejében konszolidált, a szélekre vonzó erőt gyakorló derék város, Segesvárnak méltó versenytársa fejlődjék a kis székely városból.

BELFÖLD.

A székely közlegelők. Marostordában 1903 őszén és 1904 tavaszán 4594 holdon végeztek legelőjavítást. Háromszék megyében 1905, Csik megyében 2242 holdon. A következő 1904 őszén és 1905 tavaszán a munkálat folyt Marostordában 5278, Háromszék megyében 5083, Csik megyében 471, Udvarhely megyében 5454 és Brassóban 4527 holdon. 1905. év őszén és tavaly tavaszal még kiterjedtebb módon végezték a legelőjavítást: Marostordában 4490, Háromszékben 9528, Csik megyében 120, Udvarhelyben 9245, Tordában 675, Brassóban 793 holdon, az elmult év őszén pei Marostordában 5169, Háromszékben 9009, Csik megyében 1128, Udvarhely megyében 15199. Brassóban 7973 holdon. Ezek az adatok igazolják leginkább, hogy a székelyföldi legelők javításának a munkája élénken folyik.

A székely akcióról.*)

Irta: **Ugron Zoltán.**

Fiatfalva, márcz. 20.

Ugy az „Erdélyi Gazda” mint más szak-, de sőt a napi lapok is közölték a kirendeltség beszámolóját, vagy annak kivonatát.

Bár a kritika mindig könnyebb, mint az alkotás s ezt magamra nézve is vallom, csodálatosképpen látom, hogy egy ismertetés sem próbálta a kirendeltség tevékenységét bonczolni; legfeljebb egy jóindulatu, de semmitmondó bevezetéssel látta el.

Eunek okát abban látom, hogy a közügyek részletei iránt, a parlamenti példa után haladva, igen nagy részvétlenség uralkodik.

Hisz jogosult a jelenlegi kormánytól és a közvélemény nyomása alatti parlamenttől nagy alkotásokat várni nagy dolgokban, de önámitás azt hiáni, hogy átmeneti kormány, koalíciós pártokkal jól kidolgozott részleteket, kritika nélkül, létre hozhasson.

Másik ok az, hogy igen háládatlan egy nagyobb pénz összeg felett rendelkező, ellenszolgálat nélkül befektető intézményt kritizálni.

Én is tehát a lehető tárgyilagossággal igyekszem azt tenni, mert tudom, hogy gyermek van a fürdőben és igen méltánylom, hogy maga az akció létrejött. Nagy érdemeket szerzett, ki nem ijedt meg a partikulárizmus vádjától és mert kezdeményezni, ezzel elismertette a jogot, hogy a gyöngébb keleti részen levő magyarságnak jussa van az erősebb részek áldozataihoz. Azt is örömmel láttam annak idején Darányi ömagyméltóságától, hogy az akció vezetésére Sándor János nyerte meg, ki abban az időben kellő tekintéllyel rendelkezett, kivított sikerei különböző állásokban bizalmat gerjesztettek, kétségtelen mezőgazdasági tudása és nemzetgazdasági ismeretei imponáltak, míg koccziliáns módora az ellentéteket elsimitani tette alkalmassá.

Ilyen dolgot csak az csinálhat, ki magasabb szempontokból néz, de nem ismeretlen helyen jár.

Igen szép alapozást végzett s a bürokratikus vezetést is szerencsés kézzel tette le Koós Mihály kezébe és ha ideje lett volna, kétségtelenül jól felhasználta volna a szakeroket is.

A részletekben már, államtitkárrá kinevezésekor kellett nélkülözzük, de minthogy ezáltal ugyszólván a kabinet tagja lett és különös tekintéllyel bírt, még mindig hittem, hogy az ő tapasztalatai nem maradnak nyomtalanok, nem csak a Székelyföld és Erdély, de az egész ország közgazdasági életében.

Épp e helyről emelhetne volna az akció koncepczióját, állván egy magaslaton, honnan lehetett visszanezni a multba és belátni a jövőbe.

Birtok-politika, közlekedési-politika, társa-

*) E czikket, tekintettel érdemes írójára, kit ténykedésiben a közügyek önzetlen munkálása vezet, közöljük le a nélkül azonban, hogy vele itt kifejtett nézetében egyet értenünk. A magunk részéről úgy találjuk, hogy a kirendeltség működésének sokat köszönhet és várhat a jövőben is a vármegye gazdasági közönsége. Ezen nézetünket egyébiránt mult vasárnapi számunkban körvonalaztuk éppen azon bírálattal szemben, melyben a kirendeltséget U. Z. ur a közig. biz. ülésén részrejtette.

dalmi kérdések szempontjából ítélhette ő meg az anyagi kérdéseket.

Ez, a letűnésével derékon szakadt. Ujabbban nem a történet tanítása szerinti állam alkotás vezette vaskézzel az akciót, hanem az egy segélyezés bürokratikus lebonyolítása, mezőgazdasági haladás érdekében a látszólagos igazoltságért kapkodva.

Egy percig hittem, hogy belenyulva a hitelrendezés munkájába, medret nyernék s a szelid csernyéből hajót hordó folyam válik, de ez is elaludt, elapadt a nélkül, hogy egy oázist megtermékenyített volna.

Kicsinyes munka ahhoz a nagy evolúcióhoz, mely e földön rombol és emel a magyar szupremacia rovására történeti hegemoniánk összetörésére s így a kritika sem emelkedhetik felül a gáncsoskodáson.

A kérdés oda devalválódik, hogy ez az aránylag nagy dotáció gazdaságilag helyesen használtatik-e fel abban a szűk körben, melynek határt szab a vezetés koncepcziója.

Méltatlannak tartanám azt a csendes humort felsorolni, mely követi az akció embereit, mely azonban nem válik hangossá, hogy ne hulljon ki a falat, melyel a szájukat betömik.

Hisz gyeugeségért kellett az akció; a székelly nem kérhet tuzokot, nehogy a verebek elröpüljenek. „Kleine Fische, gute Fische“, hallgat egy újabb verébért.

Ha nagyszabásu munka volna, talán óriási botlásokkal, vihárt idézne elő, mely tisztitaná a levegőt, megáztatná a földet, de biz csak nyári permete, melytől hisszük, hogy a zöld növény üdül, bosszankodunk, hogy a betakarítást akadályozza.

A kritika, a mezőgazdasági sark igazságok, a gazda társadalom elleni csetlés-botlás, a helyviszonyok nem ismerése folytán, nevetségessé válásból állhatna; a politikus, a nemzetgazdász és szociológus, úgy van vele miut a gőzekével vagyunk sekély talajon. Nincs mihez fogui.

A közzétett beszámoló nagy számokkal dobálódik, hisz egyetlen igazolást a statisztika bő köpenyében nyerhet. Künn pedig az életben annyira állja a kritikát, a meunyire az megvesztegethető.

Hit nélküli tevékenység jellemzi munkásságokat, pedig az akció elég segélyt s nem egy jobbra hivatott buzgó erőt tart lekötve.

Politikai jegyzetek.

Székellyudvarhely, márczius 22.

Tizenhárom esztendővel ezelőtt történt. Meghalt Turinban Kossuth Lajos, a kinek, hogy örökké élhessen, szintén el kellett szenvednie a halhatatlanok földi elmúlását.

A magyar nemzet sem azelőtt, sem azóta nem gyászolt olyan egységesen. Talpig feketében volt az ország és az emberek egymásra borultak és sirtak. Mindenki sirt. Nem volt itt pártállás, politika, sem köz-, sem magánérdek, semmi: csak egyetlen egy nagy gyász. A rop-pant veszteség ellenállhatatlan, leirhatatlan tudata; több annál: érzése, — a mi ellen minden érvelés hiába lett volna.

Szenvedtünk, megalázkodtunk és egyben felemelkedtünk a közös, nyomasztó, kínos érzés által. Bennünk volt a vágy, hogy testvérek lelkelével szeressük egymást, azoknak a gyöngédebbé vált szeretetével, a kiket közös nagy csapás bánuata ért.

Emberek, a kik azelőtt nem ismerték egymást, meglátták egymás tekintetében a titkolhatatlan fájdalmat és megértették, hogy mi ennek az oka. Az egész ország várta a koporsót. A merre hozták: a nép kiint térdolt a sinék mellett. Messze falvak és puszták egyszerű fiai jöttek levett kalappal; asszonyaik és leányaik virágot szórak a koporsó útjára, nem kellett

livni, biztatni senkit sem, magától indult meg a nagy zarándoklás az utolsó uton érkező elé.

A ki nem hitt az érzés hatalmában: ekkor megláthatta, mi az, ha milliók szivéb a egyformán dobban a sziv.

A ki a magyar összetartásban nem bizott: megtanulhatta akkor, hogy százfélé huzva is megtalálja egymást a magyar, a mikor magyar-nak kell lennie.

Nem lehet az ígét kieszelni, úgy megcsinálni. Ennek magától kell túláradni, a szivből; s hogy áradhasson: forni, égni lángolni kell előbb.

Mi tette, hogy így volt?

Az-e, hogy meghalt egy öreg ember, a kit élete késő alkonyán magához szólított az ő legfelsőbb ura?

Ezren mennek el hasonlóan, a kik jó és hű szolgák voltak; s szelid megnyugvással bucsuzunk tőlük: „requiescat!“

Elmehetnek az emberiség legnagyobb jötevői, a kik milliókat áldoztak nemcs célra, — a a kiknek korszakos találmányaik voltak, a kiket a tudomány avatott hallhatatlannak: — megilletődünk és magasztaljuk érdemeiket, hirdetjük dicsőségüket, nagy szivök nemességét, lángelméjük fényét. De nem érezhetjük azt, a mit Kossuth Lajos halálakor mindnyájan éreztünk

A nemzeti eszmény a legnagyobb összetartási erő. Ez a forrása azoknak a lelkesedéseknek, a mik oly könnyűvé tudják tenni a hazaért szenvedett vértanui halált is — s a kit tizenhárom esztendővel ezelőtt földi lényében örökre elvesztettünk: az eunek a nemzeti eszménynek volt apostola.

A miskolci kereskedelmi és iparkamara élére állott egy hazañas, üdvös mozgalomnak, melynek célja: állást foglalni az önálló vánterület mellett.

Ausztriában már régen gyakorlatban van az, hogy mikor az osztrák kormány gazdasági ügyek tárgyalásába bocsátkozik a magyar kormány, sorra jelszökeznak a különböző „Handels- und Gewerhekorporationen“ és dühös lármát csapnak. Támadnak mindent, a mi magyar. Söt volt már eset arra is, hogy egyes cikkekkel „kiátkoztak“, bojkottáltak. A végsőig menő gyűlölet, kapzsiság nyilvánul meg ezeknek az alig tisztelt „Korporationen“ gyűlekezetein. Ők Magyarországot kzsákmányolni objektumnak tartják és a mikor a két ország között bármely gazdasági kérdés merül fel, hát akkor ok mindig olyan szempontból tárgyalják az ügyet, a minót a kzsákmányoló szokott áldozatával szemben elfoglalni. Az áldozat — az ő felfogásuk szerint — türje némán, nyugodtan, békésen kifosztását. Ha moccanni mer, vagy szól, akkor ok, a kzsákmányolók, a kifosztók csapnak lármát.

Nem mondjuk mi — hiába is mondanánk — hogy mi ugyanazt az eljárást kövessük az osztrákokkal szemben, a minót ok mivelünk követnek. Más a mi természetünk. Aztán meg sok más egyéb is hiányzik hozzá.

Legyen szabad csak egyet megnevezni a „sok más egyébből“, t. i. azt, hogy nálunk a társadalom idegenül áll a gazdasági kérdésekkel szemben, holott Ausztriában épp az ellenkezőt tapasztalhatjuk.

Azokban, most, ezuttal nem megyünk ennek a dolognak a mélyére.

Megelégedéssel vesszük, hogy a kezdet megtörtént. Sok, igen sok pótolni való van. De jobb későn, mint sohasem.

A Magyar Szövetségben a minap felolvasást tartott Berczik Árpád, a veterán író. Előadásának tárgya a „magyar értelmiség nemzeti feladata“ volt, s rendkívül szellemesen, szivhez szólóan fejtegette azokat a teendőket, a melyek a magyarság fenntartása végett szükségesek. A magyar értelmiség — sajnos — nemzeti szempontból még ma is tulnyomórészt lethargikus állapotban van, társadalmi téren nem tud még eléggé hódítani a nemzeti gondolat.

Ez pedig nincsen jól. A nagy közönségnek

először is meg kell komolyodnia. Senki sem kívánja azt tőle, hogy mindenki talán valami szaktudóssá képezze ki magát. De jobban kell törekedni saját tudásának mélyítésével. Az ostoba ember nem tud boldogulni. A művelt ember feltalálja magát. Talán szembetűnőleg nem világlik ki ennek a tételnek az igazsága, mert hisz sajnosan láthatjuk, hogy a pöffeszkedés, az üres protekció nem egyszer sikert juttat osztályrészszerű annak, a kit szerencsés körülményei érdemtelenül is előre tolnak. De a világversenyben azt tapasztaljuk, hogy csak a művelt nemzetek jutnak előre.

És ha a magyar társadalom majd levetkőzi mai nyegleségét, akkor közelebb férközik majd hozzá a magyar gondolat is. Mert akkor nem derogál majd neki a nemzeti törekvésekkel való törődés. Akkor nem ideig-óráig tartó fellángolás lesz az ő magyar érzése, hanem lelki és szellemi érzésével eleudgedhetetlen alkotó elem. És akkor majd nem kell folytonosan, kulturális és gazdasági téren egyaránt, a fülébe dörögni, hogy magyar legyen, mert akkor lelki szükséglete minden téren az igazi, hamisítatlan nemzeti gondolat.

A vármegyei számvevőségek és pénztárak visszaállítása.

Irta: Németh Albert pu. a. titkár.

Székellyudvarhely, márcz. 23.

II.

Előző számunkban igyekeztünk, jogtörténeti alapon és az adminisztráció szempontjából, bebizonyítani, hogy a municipiumok számvevőségekkel és pénztárakkal feltétlenül ellátandók. Lássuk már most erre nézve az alkotmányjogi és szakszolgálati okokat.

Valamint minden alkotmánynak magában kell foglalnia az államjogi intézmények összegét és az állampolgárokat ezekkel szemben kötelező államrendet és jogrendt; úgy a törvényhatóságok, mint önkormányzati testek sem nélkülözhetnek egyetlen szervet sem abból, mely őket alkotmányvédő feladatok teljesítésére belső szerveztük és jogállásuk alapjai megilleti. Ezek ama jogok, melyek a polgári szabadságot és jogegyenlőséget vannak hivatva megvédeni, az állomhatalom közegeinek némelykor jelentkező tulkapásaival szemben. És ezen jog nem más, mint az állampolgárnak vela szüetett szabadsága, melylyel megóvja és épségben tartja a leg-sajátosabb, elidegeníthetetlen és természetes jogait.

Tekintettel sajátos államjogi helyzetünkre, a törvényhatóságok és községek önkormányzatának a vármegyei számvevőségek és pénztárak visszaállításával leendő erősítése, tevékenységüknek ez által való kiterjesztése, az alkotmányvédelem leghathatósabb biztosítéka. Aanak tekintette azt a nemzet közvéleménye, annak tekintették a vármegyék feliratai az országgyűlésben és annak tekintette a hazañas sajtó legtöbb orgánuma és végül annak tekintette a koalíciós kormány, midőn programot adva, egyik leg-főbbfeladatául tüzte ki a „törvényhatóságok és községek önkormányzatának erősítését, önkormányzati tevékenységüknek élénkítését, életképesé tételét.“ És miért? mert mindenik belátta, hogy az önkormányzattal fejlődött és azzal összeforrt saját pénztár és az államhatalom közegéi részéről meg nem akasztható pénzkezelési jog nélkül, a vármegyei önkormányzatban nincs ellentállási erő, nincs oly tevékenységi kéz, mely őket alkotmányvédelmi szempontból és a jogfejlődés alapján megilleti.

Vajjon nem ide célzott-e 1867-ben az alkotmány helyre áltával kinevezett legelső kormányunk elnöke, a legkiválóbb providentialis magyar államférfi gróf Andrássy Gyula, az országhoz intézett leiratában midőn a következőket mondja: „A komolyabb szabadság végelemzésében nem más, mint az önkormányzat. Ez a jog áll van valahol azéle-sebb alapra fektetve, mint nálunk, a helyhatósági intézményeikkkel. Ezekben oly kincs rejlik, a melyre nem lehetünk eléggé feltékenyek. E mellett nem szabad elfelednünk, hogy minden alkotmány, ha a szabadság jogainak megfelelően akar, csönka és bevégetlen munka, a mig minden intézménynél nem ugyanazon elv, nem az önkormányzat elve lengi át.“

Az önkormányzati jog abban csucsosódik ki, hogy a törvényhatóság saját belügyeiben önállóság intézkedik, szabályrendeleteket alkot, az önkormányzati és közigazgatási költségeket megállapítja, a fo-

...közik. Miudezeket kizárólag saját...
...végre. És mi nem természetesen...
...a törvényhatósági bizottság...
...körzetén belül felelősséggel is...
...kötelesség jog nélkül és jog kötelese...
...létezik, miután a kettő correlatív...
...mely önkormányzat nem ezen elveken...
...az erős, életképes nem lehet. Ha állami...
...köl végeztetjük a teendőket, akkor az nem...
...mányzat, hanem a legteljesebb állami kormány...
...Olyan mint a fából való vaskarika.

Nem állami közegekkel kell a vármegyék és községek ügyeit intéztetni, hanem ellenkezőleg tágitani kell a vármegyék részvételi jogát a kormányzati hatalomban. A legszélesebb alapokon kell biztosítani azon jogát, hogy állami felügyelet mellett helyi ügyeit intézze és közvetítse az állami igazgatást. Mert ezen jog gyakorlásánál a vármegyék az ország alkotmányos szabadságának a multban is kizárólagos jogát tettek és jöhetnek idők, midőn ismét tehetnek a újra alkotmány védelmére. Olyan mint a fából való vaskarika.

...szakaszolgálatot illetőleg, első kellék az ugyanazon szakban huzamosabb időig való működés. De nagyszerepet játszik az egyének hajlama, buzgó-sága és az önképzésre irányuló szilárd törekvés. Azonban egyet minden bátsó gondolat nélkül megállapíthatunk, azt, hogy midőn egy már létező és az elszámolás ellenőrzése tekintetében kifogástalanul működő állami gépezet valamely szervét oly teendők elvégzésével hozzuk kapcsolatba, mely teendők amattól teljesen eltérők, és a midőn a szakaszolgálatok külön választása helyett, az összpontosítást tűzzük ki célul, miként az az 1902. évi III. t.-cz. életbeléptetése folytán az állami és megyei számvevőségi teendők összeolvasztásával bekövetkezett; akkor lehetetlen be nem látnunk, hogy ezen összpontosító törekvés éppen a vármegyei szakaszolgálatot illetőleg, nemcsak káros, de veszedelmes is lehet, és igen gyakran más eredményt érhetünk el, mint a milyent célul kitűztünk. De hátrányos lehet az állami gépezet ama szervére is, a melylyel kapcsolatba hoztuk.

Nem akarjuk az állami pénzügyi számvevőségi szakaszolgálat ellátása körül fenálló és az állammal s annak intézményével együtt fejlődött és összeforrt számvitelünket bírálni, mert ez ma oly magas fokon áll, hogy bármely államnak dicséretére válhatnék. De nem látjuk helyén valónak, hogy az önkormányzati testekkel szintén összeforrt pénzügyi rendszer, állami szabályok alá vétessék. Mert az önkormányzati testeknél jelenkező elszámolási mód annyiféle, a hány féle az alap, illetőleg annak jogi természetese.

Épen ezen sarkallik a vármegyei számvevőségi szakaszolgálat helyes ellátása.

A vármegyei számvevőségi szakaszolgálatra, — tekintettel a vármegyék sajátos jogviszonyaira, jogigényeire, valamint a létező alapok jogi természetére és a vármegyékbe bevezetett községek megannyi jogigényeire, — az egyént jobban rá kell nevelni, mint az állampénzügyi számvevői szolgálata. Ezen teendőket elító tisztviselő szolgálata közben, az ország bármely részében ugyanazon törvényeket és szabályokat látja maga előtt. De nem így azon tisztviselő, a ki a vármegyei számvevőségi szolgálata el-látását teljesíti. Ezen tisztviselő mellett működését megkezdendé, — az állami pénzügyi szakaszolgálat körébe eső törvények és szabályok mellett, melyből már elméleti ismeretekkel bír, — a szorosban vett közigazgatási törvények határozmányait, a községek szervezeti szabályrendeleteit, a vármegye összes szabályrendeleteit meg tanulni kénytelen. Vagyis, ismer-nie kell azon pozitív jogszabályokat, melyeket a vár-megyék és községek önmagok számára megalkottak. E mellett kénytelen a vármegye és községek vagyon-jogi kérdéseivel és községi képviselő testületeknek a vagyonváltozásra beható határozataival, és tegyük hozzá, hogy a nép szokásaival is tisztába jönni, mert o nélkül a szakaszolgálat helyesen nem látható ol.

És vajlon amaz idő, — mely alatt ezen intéz-ménnyel az illető tisztviselő teljesen megismerkedik, mert arra bizony évek szükségességek, — a vármegyei számvevőségi szolgálata előnyösen értékesíthető-e? Határozottan nem! E mellett nem kicsinylendő ama hátrány, melyet az állandó személyváltozás elő-idéz. — Mert miként azt sajnos látjuk, a pénzügyi tisztviselők előléptetése körül azon abnormis állapot áll fon, hogy ha valaki előre akar haladni, egész életén keresztül vándorolni kénytelen. — Így megtörténhetik, hogy valamely számvevőségnél mű-

kódó közegek egy pár év alatt mind kicseréltetnek, és új emberek jönnek, a kiknek megint elől kell kezdeni. Kimerné tehát állítani, hogy egy állami tisztviselő, kit az önfentartás nagy kérdése csak ideig-óráig köt valamely helyhez, — mert érdekei más irányban vonzák, — az önkormányzati testek vagyoni-jogi kérdéseinek tanulmányozásába egész énjét, való-ját belevigye. — Midőn ezt megállapítjuk, egyuttal nem késünk elismerni ezt, hogy mult időkhez képest az ellenőrzés haályosabb, és ez a számvevőség szoros szervezetének folyamánya. Különösen áll ez a járási számvevői intézményre, mert ezeknél a személy változás állandóbb jellegű. És a mig ezen intézmény fennáll, mindig az is leendő, mert az előre való haladás utját elzárni nem lehet, nem szabad.

A járási számvevői intézmény czélszerűsége elvitázhatatlan, mert közelebb hozza az ellenőrzőt a vagyon forrásához, közvetlenebbül látja a számviteli tényeket, intenzívebb az ellenőrzés, na-gyobb az elrendő hatás. De czélszerűtlen jelenlegi alkotásában. Oly módon kell tehát azt szervezni, miként az utobbi két évtized alatt egyes törvényha-tóságok saját kebelökben szervezték, mások pedig annak szervezését előkészítették. A legszorosabb kap-csoalatba kell hozni a vármegyei és községi intéz-ménnyel. Állandosítani kell a személyeket, mert e nélkül czélt érni nem lehet. Ez amaz utköző pont, melyre az 1902. évi III. t.-cz. megalkotásával nem számítottak. És ezen megtörik a legjobb akarat, a legnemesebb törekvés és elveszti értékét a munka, melyet az önkormányzati testek vagyonkezelésénél és számvitelénél a jelenlegi rendszerrel kifejtteni akarunk.

Itt nem a számviteli funkciók teljesítésére ki-rendelt egyénekben keresendő a baj, hanem a rend-szerben, mely ezt a helyzetet megteremtette. És a mig egyfelől sajnosan látjuk, hogy ez így van, és ezen állapot nem alkalmas arra, hogy az önkormány-zati intézményeit bárki is telyesen elsajátítsa: addig másfelől nem szorul bizonyításra, hogy az állami és vármegyei számvevőségi szakaszolgálat ugy alakilag, mint tartalmilag lényegesen elüt egymástól. És ta-lán az állami számvevőségi közegek is örömmel vennék, ha az egyesítés előtti állapot ismét vissza-térne. Ezért jeleztük fennebb, hogy a szakaszolgálat oly módon csoportosítása, miként azt az 1902. évi III. t.-cz. folyamánként látjuk, — a vármegyei számvevőségi szakaszolálatra mindig hátrányos leendő.

A fentiek után minden elfogulatlan tényező-nek be kell látni, hogy a vármegyei számvevőségi és pénztári teendőknek állami kezelésbe való vétele elhibázott cselekedet volt.

A vármegyéknek pedig jólfelfogott vagyoni ér-dekők minden eszközzel oda törekedni, hogy a vo-natkozó törvénycikk eltörlésével, a számvevőségeket és pénztárakat vissza kapják és pedig a járási szám-vevői intézmény átalakításával, járási számvevők meghagyása mellett.

Még csak egyet. Köztudomásu tény, hogy a vármegyék saját vagyonukból nem élhetnek meg. Azért a törvényhozás gondoskodott arról, hogy a vár-megyék az állami közigazgatás közvetítésének ellen-értéke fejében a „közigazgatási árva és gyámhatósági kiadásai” fedezésére, ugynevezett „állami dotációt” kapjanak, és ezt havonként fizetik ki; illetve szá-molja át a m. kir. adóhivatal a vármegye „háztar-tási alapjába.” A vármegyék czéljainak megvalósítása költséggel jár, a vagyon annak létfeltételét képezi, a vármegye vagyona tehát nem csak anyagi, hanem okeszerű értékkel is bír. Ezért az állam pénztárából havonként kifizelt összeg, mint dotáció, a várme-gyékre nézve nem bir okeszerű értékkel, csak ideig-óráig szolgál létfeltétell, a mig azt a fensőbb hatóság be nem szünteti.

A dotáció magán hordja az alamizsna nyújtás jellegét, ez pedig a vármegye méltóságával nem egyeztethető össze.

Azért a dotáció megvonásával biztosítani kell a vármegyék állandó jövedelemről, melyből a szük-ségeit fedezhessék és a melyet, — minden felsőbb hatalom beavatkozásának kizárásával, — önmagok vethessenek ki és szedhessenek be.

Igy a vagyonkezelés terén el lehet érni a czélt, a vármegyék önkormányzatának megerősítését, élén-kítését, életképesse tételét. Különben pedig nem!

HIREK.

Székelyudvarhely, márcz. 24.

Prolog.

— Szavallá a márczius 24-iki protestáns esküvői Mezel Anonim. —

*E földön élünk másfélezredéven,
Ez táplál minket, ez takar majd el
— Ha visszatérünk újra az ősvorba —
A sirra hullt röggel, erdővel.
A Székelyföldet velle ősinck kardja,
Mig száz csatán cserfelé üt szét,
Hogy biatosítsa a havas tövében
Késő utódok szabad bölcséjét.*

*E földhöz köt a szent emlékek árja,
Ős mondakö, a melynek fátyola
Reá borul szívinkre, s fogva tartja,
Vessen a sors széleséye bárhova.
Ez ősi földhöz porladó apáink
Emléke is örökre ideköt,
Itt véd bennünket a hún „Hadak útja”
Melyen Csaba tábora végig jött.*

*Oh szent az út, mely elborult jövőnkbe
Ködös multunk köréből átvészel,
Mely meghozza a végveszély szavára
A régen nyugó csont-vezérkezel!
A tiszta égen szűz ezüst sugára
Biztatra, áldva mireánk ragyog:
„Mi örökösök sejtették, kis nemzet,
Mi virrasztunk, ti csak álmodjatok.”*

*Azóta százévek szálltak sorra...
Sok véres század, nem pihent a kard,
Rettegni tudta messze tájak népe
A székely fegyvert és a székely kart.
Erdő benőtte hegycsucok fejére
A honföldön örödrakít rakott,
A nép ekéjét fogta fél kezével,
A mással gyakran kard után kapott.*

*A végtelen időnek szárnya fordult
S lepré véle Budvár tornyait.
Üres a hegy, a nép leszállott róla,
Az ősrő a síkon él ma, itt,
Hol möhlepelt kö nem tart börtönében,
A kard pihen, a béke áldást hint,
Az újabb szózat újabb szellemében
Folytatjuk most, mit kezdtek őseink.*

*Dicsőült ősök, csorbult fegyveréhez
Ne kapjanak a porló csontkezek!
Munkatokat folytatjuk szivos karral,
A számadástól szívünk nem remeg.
Megtartottuk mi azt, mit ránk hagyátok,
A Székelyföld a székely maradt,
Uj hízakut rakunk széhhullott kövekből:
Várfalból lettek iskolafalak.*

*A rabonbánok vára pusata hegycsúcs,
Lelkők az iskolába szállott át,
S ha eltemették újabb századévek
A Zandirhám öcsküppoharát:
Uj helyből adtak nem gyöngült kezekbe,
A melyből iszunk örök életet:
A testi serleg lelünknek hitel nyujt,
A lelkiből tudást merítenek.*

*Tudás a fegyver a nagy életharcban,
Pályánk megküzdeni csak azzal lehet,
S ép most eszibbaszó köd terül a tájon,
S ül gyilkolón a székely szív felett.
Jo emberek! e ködöt fujjuk széjjel,
Hogy állhasson fenn az az iskola,
S hirdesse fennem késő nemzedéknek:
Ki harcban nagy volt, békében derék lett,
A hitel őrei, a tudást szomjazza,
Legyen a népek iskola az anyja!*

Gagyi Jenő.

A haltonyésztes érdekében.

A székelyudvarhelyi Vadász-társaság a mult vasárnap délelőtt Dr. Damokos Andor alispán elnök-letével gyűlést tartott, melyen Ugron Ákos főispán igen nagy fontosságu kérdés eszméjét penditette meg. A hús drágasága ugyanis immár égető kérdéssé nőtte ki magát, melyet Ugron Ákos a haltonyésztes, s így piacuknak olcsó halhussal való ellátásával akar ellensúlyozni.

Halaszgazdaságaink fokozódó fejlődése mindjob-ban lehetővé teszi a városok halszükségletének kie-légítését. Közélemezési szempontból ez a körülmény

annál jelentősebb, mert köztudomás szerint a halbus egyike a legégezősebb emberi táplálékoknak s főleg a mai húsdraág idején alkalmas a drága marhahús pótlására.

Tőgazdaságainkban legtömegesebben pontyot termelnek, minél fogva a termelők ez időszakra a jobb módúak igényeibe alkalmazkodnak. Azonban ez épen nem zárja ki azt, hogy egyes nagyobb tőgazdaságok, még inkább pedig a kövizeken alakult halászati társulatok bőven szolgáljanak közeg-félékkel is, a mely sokkal olcsóbb és a kevésbé módos lakosság szükségletének kielégítésére alkalmas.

A pontyot vízbe szállítva, olovena adják piacra. Szállításával kapcsolatos költségek lényegesen befolyásolják tehát ezen halak árának alakulását és pedig annál inkább emelik azt, minél messzebből kell azokat szállítani. Ebből önként következik, hogy a fogyasztók érdekében a mossze vidékről való szállítás lehetőleg mellőzendő, vagyis a közlelemzés intézőinek azon kell lenni, hogy a hol a viszonyok megengedik, a városok saját határukban igyekezzenek a lakosság szükségletét kitermelni.

Mivel pedig az eddigi tapasztalatok tanúsága szerint a termelés ezen ága könnyű, teljesen biztos alapon nyugszik és mezőgazdaságunk keretébe akadálytalanul beilleszthető.

A Vadásztársaság Ugron Ákos eszméjét örömmel fogadta, s nyomban el is határozta, hogy a társaság a kérdés kellő előkészítése után a halásztársaságot is megalakítja.

Tudomásunk szerint a földmívelésügyi miniszter készséggel támogat minden olyan törekvést, mely a szükségletnek közvetlen termelés útján leendő kielégítését célozza, nevezetesen, az orsz. halászati felügyelőség közbejárásával a társaságot a helyzeti viszonyok alapján a kérdéssel kapcsolatos körülményekről a legkimerítőbben tájékoztatja, valamint a szükséges terveket díjtalanul elkészíti, és minden irányban kellő szakszerű utmutatást nyújtana.

A magunk részéről is örömmel vesszük a tervet, mivel ezáltal közlelemzésünkön kívül igen nagy szolgálatot tesz a társaság egy oly termelési ág fejlesztésének is, a mely első sorban gazdaságilag meddő területek kibaszását célozza.

Személyi hír. *Benedek Elek*, a kiváló író, Budapesti tegnap Székelyudvarhelyre érkezett, hogy a ref. leányiskola javára rendezett estélyen felolvasást tartson. Az illusztris író a mai napot még itt tölti.

A kath. hitközség estélye. A róm. kath. hitközség *Gróf Miksa János* főesperes-plebánus elnöklété mellett a múlt szombaton, 16-ikán rendezett estélye a hozzáfűzött várakozásnak mindenben megfelelően folyt le, a szép program és a jótékony cél nagy közönséget gyűjtött össze. Az estélyt *Petrányi Miklós* szakiskolai tanár előképe: a „*Tavaszi ébredése*” vezette be, mely bensőségteljes fiúomságával, szívbátásával, a kép helyes technikájával egyaránt tetszést aratott, üdőségével kellemes látványt nyújtott, noha konstatálnunk kell azt, hogy az effektus érdekében szükséges az ilyen előlépekben a szereplők szoborszerűsége. Ezt nyomon követte „*A kereset apothozisa*” ugyancsak *Petrányi* által rendezett előkép, mely nemes koncepciójával szívtűn tetszésben részesült. Az előképek után a „*Szellemes hölgy*”, *Berczik* egy felvonásos vígjátéka került bemutatásra, gondos betanulással. *Molnár Margit* az Ilma szerepében teljesen kifogástalan alakítást nyújtott, játéka pezsgő élénk, temperamentumos volt. *Szabolka Kata* játéka-nak nemes egyszerűségével, szubtilis előadásával a *Bella* szerepében szép sikert ért el. A férj szerepében *Pálffy Aladár* fejtett ki nemes buzgalmat a siker érdekében, mely a darabot nyomon követte.

— A következő egy felvonásos vígjáték „*A miniszterelnök bánya*” volt, mely itt premier számban is ment és pediglen szívesneknek is becsületére való betanulással. A tanácsnok szerepében *Schaller Irma* vállalkozását művészi siker koronázta, játéka-nak befejezettségével, közvetlenségével valóságos meglepte a közönséget és valósággal „szonációs sikere” volt; *Nosz Ilonka*, mint *Eliz*, játéka-nal a legteljesebb illúziót tudta kelteni. *Szenlér Ferencz* a tanácsnok és *Burger Arthur* a hírlapíró szerepében kabuot alakítást nyújtottak és bobizonyították ábrázoló tehetségük jellemző erejét. A darabot kitűnő jó ensemblével játszották, noha gyors fordulataival nagy feladatot rótt a szereplők valamennyire. Mindkét színdarab rendezésével *Nosz Gusztáv* szerzett érdemket. — Az estély rendezőségétől a következő nyilván-

nos nyugtázást vettük: *Tiszta jövedelem* 727 kor. 40 fillér volt. Felfűzettek: *Gróf Miksa János* 7 k., *Révffy Zoltán* 10 k., *Klein Géza* 20 k., *Burnász Mariska*, *Burnász Erzsébet*, *Lukács Teréz* 3 k., *Fornongel Gyula*, *Maráth József* 2-2 k., *Szentpétery Károly*, *Ugron Ákos*, *Rudnyák Péter*, *Jarcsa Blájer Mariska* 1-1 k.

A Szabad Lyceum bevégeződött. Tekintettel arra, hogy a Szabad Lyceumi felolvasások iránt az érdeklődés már megcsappant, nemkülönben arra való bivatkozással is, hogy a tavaszi hónapok nem alkalmasak azoknak napirenden való tartására nézve, a még függőben levő felolvasások elmaradnak.

Halálozások. *Makó János* Medgyesy Gábor, városi nyugalmazott tisztviselő, volt 48-as honvéd, életének 75 ik, boldog házasságának 48-ik évében, folyó hó 21-én elhunyt. A megboldogultat kőnap délután helyezték örök nyugalomra a róm. kath. sírkertbe. Halálát neje szül. *Szűcs Mária* és gyermekei: *Emma* és *Dezso*, valamint számos rokon gyászolja.

Özv. *Molnár Gergelyné* szül. *Késár Katalin*, életének 72 ik évében, f. hó 17-ikén jobblétre szerződött. Halálával gyermekeit *Molnár Mari* férj. *Gáspár Jánosné*, *Molnár Gyulát* és kiterjedt rokonságot borított gyászba.

A Sétater-ügyi bizottság üléséből. A városi Sétater-ügyi bizottság *Hlatky Miklós* tanár elnöklétével 18-ikán ülésezett, melyen résztvettek: *Dr. Damokos Andor*, alispán, *Dr. Imreh Domokos* körházi igazg.-főorvos, *Dr. Kovács Albert* országy. képviselő, *Dr. Valentsik Ferencz* m. tiszti-főügyész és *Becsek Aladár*, lapunk szerkesztője. A bizottság *Fábián József* fűrészfűrészes ajánlatára abban állapodott meg, hogy az uszoda felépítését ő reá bizza, annnyival is inkább, mivel *Fábián* kötelező ígéretet tett arra, hogy *gősfürdő* is létesít. Ezerint a részvényekre tervezett uszoda a 12-ik órában lekerül a napirendről s mindazoknak, kik a részjegyek árát már befizették, azt visszahetik. A bizottság egy *Szépítő-egylet* létrehozását a város érdekében fekvőnek találta; éppen ezért elhatározta, hogy azt megalakítja s az alakuló gyűlés összehívására *Ugron Ákos* főispánt felkéri. Felkéri a bizottság a polgármestert, mi-zerint utasítsa a városi mérnököt, hogy a sétater tervrajzát elkészítse s azt a bizottság rendelkezésére bocsássa, hogy annak alapján a sétater rendezése, új utak nyitása, a tenisz-pálya elhelyezése, fasorok és csoportok ültetési munkálata a kellő időben foganatosítható legyen. Végül élénk eszmecserét folytatott a bizottság a sétaterhez vezető ut megpyíthatása és ezzel kapcsolatosan a sétater környékének rendezése körül.

A sorozás. A Székelykeresztúri járásban a fősorozás f. hó 9-ikétől 15-ikéig tartott meg, a már korábban itt közölt sorozó-bizottság részvételével. A keresztúri járásban előállott 765 állításköteles, ebből besoroztak 251-et. — Az *Oklándi* járásban a sorozás most folyik.

Emléket az agyagfalvi réten. Az agyagfalvi réten felállítandó Székelyemlék-alap javára, a márcz. 15-én tartott hazafias ünnepély alkalmával a *Kereskedő Otthon* ifjúsága önkéntes adományából begyűlt 12 koronát *Sterba Ödön* urtól, ugyazintén a helybeli Dalegylet által, ugyancsak márcz. 15-én tartott hazafias ünnepély alkalmával begyűlt összegből 30 koronát *Benedek Géza* ur által és az Udvarhelyi megyei takarékpénztárban elhelyezett tőke 1906. évi 11 ik félvi kamatából 123 korona 69 fillér, összesen 165 kor. 69 fillért hozzáadva a már korábban begyűlt 6202 korona 37 fillérhez, az alap összege jelenleg tesz 6368 kor. 06 fillért. Fogadják a nemes szívű egyletek, valamint minden egyes tagja hazafias adományáért ez uton is a végrehajtó-bizottság hálás köszönetét. *Ferentzi János*, végr. biz. pénztárnok.

Hangverseny a Szent-Ferencz-rendiek orgonája költségeire. A Szent-Ferencz-rendi atyák, mint erről már birt adtunk, a templomukba újonnan beállított orgona költségeinek fedezésére április hó 1-én, husvét másodnapján, *Dr. Valentsik Ferencz* főszindikus védnökségével, a Budapest-szálló színtermében hangversenyt rendeznek. A szokatlanul nagy és érdekes hangverseny műsora a következő: 1. Nyitány, *Sándorka* zenekara által. 2. Előkép: „*Szent Caecilia*”, rendezik *P. Gergely* és *Janicsek József*, személyek: *Bago Mariska*, *Flórián Margit*, *Szabó Boriska*, *Ungváry Ilus*, *Vajda Edit*. 3. „*Stella máris*” *Várady-Hevesy*től, melodráma, szavalja *Rimány Gyula* Kolozsvárról, zongorán kíséri *Hevesy László* Kassáról. 4. Énekel *Takács Gabi* Debreczenből, zongorán kíséri *Alföldi László*

mérnök 5. *Volknán R.* dalai, éneklük: *Hudolin Lajos*, *Koller János*, *Szabó József* és *Székelyhídi Ferencz* Kolozsvárról. 6. Felolvas: *Dr. Kiss Menyhért* Marosvásárhelyről. 7. „*A hol te jársz*” és „*Sir a nóta*” *Farkastól*, éneklük *Székelyhídi Ferencz*, zongorán kíséri *Hevesy László*. 8. Előkép: *Ruth Booz* szatóföldjén „*Jenny* *Henrik* festménye után, személyek: *Dobai Ilka*, *Reisenauer Hedvig*, *Csergő Tamás*. Szünet, mely alatt *Sándorka* zenekara játszik. 9. Előkép: „*Jézus a gyermekek közt*” *Ebbinghaus* festménye után, személyek: *Ferenczy Löffy Margit*, *Ferenczy Tócsy Mariska*, *Dobay Ilka*, *Flórián Mariska*, *Szabó Erzsébet*, *Tamás Márta*, *Csergő Tamás*, *Orbán Domokos*, *Persán József*, *Sándor József*, *Embery Piroksa* és *Balázs Rózsika*, *Ferenczy Jancsika* és *Pistuka*, *Göllner Ernőke* és *Titilla*, *Janicsek Jankó*. 10. „*A könyv*” *Wittétől* és „*Magyar népdal-egyveleg*” *Fráter Lorándtól*, éneklük: *Hudolin Lajos*, *Koller János*, *Szabó József* és *Székelyhídi Ferencz*. 11. *Vonos-négyes*, előadják: *Ember János*, *Ember Dezso*, *Ember Sándor* és *Ember Jenő*. 12. Ária a „*Varázsfuvola*” cz. operából *Mozártól* és *Benő* lemondása a „*Totemrehívás*” cz. dalműből, *Farkastól*, éneklük: *Koller János*, zongorán kíséri: *Hevesy László*. 13. Előkép: „*Szent asszonyok a sírnál*” *Ebbinghaus* festménye után, személyek: *Avéd Rózsika*, *Fábián Juliska*, *Lakatos Vilma*, *Reisenauer Hedvig*, *Szabó Ilus*. 14. „*Bócsa Salamon*” *Schaffertől*, éneklük: *Hudolin Lajos*, *Koller János*, *Szabó József* és *Székelyhídi Ferencz*. — *Holyárok*: *Páholy* 8 korona, oldalszék és I—III. sor 3 kor., IV—VIII. sor 2 kor., többi sor 1 kor., földszinti állóhely 60 fill., deák-, katonai- és gyermekjegy 50 fill., karzati állóhely 1 kor., karzati állóhely 40 fill. Jegyek a meghívók kibocsátása után *Székely Dénes* könyvkereskedésében válthatók előre.

Nyilvános köszönet. Felkérteünk a következő sorok közlésére: „*Az Udvarhelyvármegyei Tanítóegylet* *Nepiskolai Tanszermuzeumának* könyvtára részére *Székely Dénes* ur, helybeli könyvkereskedő, 102 (egyszázkettő) kötetnyi munkát 159 kor 68 fill. eredeti árban ajándékozván, fogadja ezen adományért Tanszermuzeumuk nevében köszönetemet. Székelyudvarhely, 1907. márcz. 20. *Chalupka Rezső* osztályelnök.”

Muzeum-egyleti közgyűlés. Miután a vármegye muzeum-egylet választmánya a tagok részvételése miatt az ez ideig hat ízben összehívott választmányi üléseit megtartani nem tudta, megbízatását letette. Ennélfogva *Dr. Damokos Andor* alispán folyó hó 24-énél délutáni 3 órájára a vármegye-ház kis tanács-termébe közgyűlést hívott össze azon kéréssel, hogy tekintettel az ügy fontosságára ezen közgyűlésen a tagok szíveskedjenek megjelenni. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Titkári jelentés. 2. Igazgatói jelentés. 3. Könyvtári jelentés. 4. Pénztáros jelentés. 5. Az időközi lemondások folytán megüresedett állások betöltése. 6. Az alapszabályok 7, 10 és 35 szakaszainak módosítása. 7. Hivatalos előterjesztések. 8. Indítványok.

Kirándulás Rómába. Az erdélyi Oltáregyesületek központi igazgatója *Soóthy Gyula* spiritualis Gyulafehérvárt, zárándoklatot rendez Rómába, *Loreto* és *Assisibe*. A kiránduláson részt vehetnek nem oltáregyleti tagok is. Indulás Budapestről ápril 5-én, reggel 8 órakor, a keleti pályaudvarról, érk. Fiuméba ez nap este 7 55. Indulás a bajón Anconába 8 15. Érkezik Anconába 6-án reggel 1/2 7 órakor, indulás *Loretoba* 8 órakor, érk. *Loretoba* 9 órakor. A kirándulók itt töltik az egész napot, este indulás *Assisibe* hova éjfélok érek. 7-én *Assisi* és *Porcincula* nevezetességeinek megtekintése, este 11 órakor indulás *Rómába*, hova 8-án reggel 7 órakor érek. *Rómában* 8 1/2 nap lesz a tartózkodás, mely idő alatt *Róma* nevezetességeit tekintik meg, ápril 16-án fogadtatás a pápánál. Erdélyből ez alkalommal indul az első zárándoklat *Rómába*. Részvételi díjak I. oszt. 218 kor. II. oszt. 167 kor. III. oszt. 126 kor., a hajón háló helyvel. Ez összegbe benne foglaltatik 8 1/2 nap teljes ellátás *Rómában* a *Santa Mártha* zárdában. A részt venni kívánók *Soóthy Gyula* spiritualishoz küldik az előírt díjat. Székelyudvarhelyről eddig már tizen jelentkeztek.

Pályázat külföldi tanulmányutra. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közbírré teszi, hogy a keresk. m. kir. miniszterium a külföldi ipari viszonyok tanulmányozására az ott szerzett tapasztalatok itthon leendő értékesítése céljából a kamara kerületére egy (1) 600 (hat száz) koronás külföldi tanulmányi iparos ösztöndíjat engedélyeztet, melyre 1907. május 15-én záródó határidővel ezenel pályázatot hirdet. Pályázhatnak a marosvásárhelyi

kereskedelmi és iparkamara területén (Marosvásárhely az. kir. város Maros Torda, Csik, Háronszék és Udvarhely vármegyékben) illetékes kézmű-iparosok. A pályázati kérdésben a folyamodó lakbelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása, előképzettsége, nyelvismeretei, erkölcsi magaviselete, esetleg tanulmányai; az általa nyert kitüntetések és végül az ösztöndíj elnyerése esetén, tessék utazás irányára részleteesen megjelölnöök és lehetőleg hiteltok okmányokkal igazolándók, valamint az is, vajjon az illető katonai kötelezettségének eleget tett-e már és biztosítva van-e előre is egy megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben való alkalmaztatása, esetleg valamely külföldi szakiskolába való felvétele. Az illetőnek kötelezettséget kell vállalni aziránt, hogy az ösztöndíj különbeni visszafizetésének terhe alatt vissza fog térni hazájába s szerzett ismereteit itthon fogja értékesíteni. Azok, akik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget, vagy azalól felmentve nincsenek az ösztöndíjra nem számíthatnak. A kiskorúakért apjuk, vagy gyámjuknak kell kezességet vállalni a fenti kötelezettségek betartása tekintetében. A határidőn túl beérkezett folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Panaszkönyv. A következő sorokat vettük: A Betegsegélyző-pénztár mai alakjában, régen meg van alapítva, elhibázott intézmény. Az egész szervezet úgy néz ki, mintba nem az iparosokért, de tisztviselőiért létesült volna. Hogy az anyagiakkal ez alkalommal ne foglalkoznak, csak azon abnormalis körülményre kívánom az illetékos batóság figyelmét felhívni, hogy a Betegsegélyző-pénztár személyzete hivatalos óráját délelőtt 9-től 12 óráig tartja, a nap többi, vagyis nagyobb részében aztán híjában visznek igazolványért oda akár halálkór betegét is, az ajtó zárva van. A mai világban, amidőn mindenki lázasan küzd a megélhetésért, a mindennapi kenyérért, mindenesetre különös, vagy még ennél is több, hogy éppen a munkásságért és a munkások drága keresményéből fenntartott hivatal napi 3 órai munkaidőt állapít meg magának. Én elhiszem, hogy munkájuk elvégzésére ez elég, talán sok idő is, azonban a hirtelen szerencsétlenül járt gyári munkás nem választhatja ki szerencsétlenség idejéül azt az időt, amidőn a Betegsegélyző-pénztárt nyitva kapja. Soraim szíves közlését kérve, vagyok kiváló tisztelettel (— or—).

Nyilvános köszönet. A következő sorok közlésére kerettünk föl. Alólirtottak a márczius 15-iki hazafias ünnepélyen való szíves közreműködésükért fogadjuk Dalegyletünk hálás köszönetét és kérjük, hogy áldásos működésüket a jövőben se vonják meg Dalegyletünkétől: Dózsa Sárika, Alczsar Zsófi, Bartos Teréz, Bucsi Róza, Hodor Margit, Hartmeijer Matild és Irén, Kun Irma, Meiz Margit, Máté Emma és Róza, Orbán Juliiska, Szakács Zsófi, Tamás Veronka, Ilka, Ilonka és Anna, Takó Mária, Véczi Sarolta, Dr. Paál Árpád, Deréki Antal, Láuyi Imre, János Márton és a három középiskola zenekara. A Székely Dalegylet nevében *Burgor* Arthur alolnok, *Szemerjai* Károly titkár. — Az ünnepélyen telölfiettek: Ugron Ákos 1.20 kor., Dr. Damokos Andor 1.20 kor., Becsek Aladár 1 kor., Róth János 50 fill. Összes bevétel 196 kor. 30 fill. Kiadás 137 kor. 22 fill. Maradvány 59 kor. 08 fill., melyből az Agyagfalván felállítandó Székely-ömlék javára átadott 30 kor. s így tiszta maradvány a Dalegylet részére 29 kor. 08 fillér. A felülfizetésekért ez uton mond hálás köszönetet a Dalegylet.

Az énlaki Ifj. egyesület április hó 1-én táncvivalommal egybekötött szini előadást rendez, mely alkalommal a Piros bugyelláris népsziművét adják elő. Az estély tisztajóvedelmét iskolai padok beszerzésére fordítják.

Hazafias cigányok. Az Első zenekar hazafiaságát kétségbe vonták, mi szörnyen bánja jó cigányainkat. Panaszra jöttek hozzánk, s előadták, hogy hát tulajdonképpen hogyan is történt, hogy ők a Dalegylet márczius 15-iki ünnepélyen való részvételért fizetséget kértek. A rendezőség amikor felszólította őket és úgy szólította fel, hogy azon menyüiert vesznek részt, hát kijelentették, hogy az Első zenekar a polgárság márczius 15-iki ünnepélyén ember emlékezet óta fizetség nélkül működött közre, és ezt a szokásukat most is meg kívánják tartani. Igen ám, de később tudomásukra jött, hogy a rendezőség eltér az addigi gyakorlattól s az ünnepélyt belépti díj mellett tartja meg, s a zenekarnak a próbákban is részt kell vennie, a mely próbák esténként tartatnak meg, tehát abban az időben, amidőn a zenekarnak konyerét kell megkeresnie: abban állapotak meg, hogy a próbákon való részvételért 20 frtot kérnek, azonban az ünnepélyen díjtalanul muzsikálnak. A rendezőség a kért összeget magasanak találta, s a zenekart nem szerződtette; utólag azonban jónak látta valaki hazafias érzelmeiket nyilvánosan kétségbe vonni. Hát cigányaink ez ellen tiltakoznak, mert hogy ők a kapzsiságot nem helyezték a hazafiaság elő,

bizonyítja az is, hogy a Kereskedők Otthonában a nagy nap emlékére rendezett ünnepélyen teljosen díjtalanul szerepeltek.

Tavaszi. Oh jor, naptáruok búszkesége, — Márczius, finom kikelet, — To ki kelaz... s van száz körülmény, — Mely ellen én is kikelek. — Kikelek ob Celsius elion, — Mert az olvetemült öreg — A higanynyal oly csuányan bánik, — A kutya ötlet egye meg — Orromban örök ifju nátha, — Szivemben undor és harag... — És bárczius van s debokára — Jödéek a vaddorbadarak... — Buudában fogdak szállni kérob, — Bert bárczius van és havaz — Köszöndtlek öröbbel, beghatva, — Gyógyörü, báboros tavasz!

x **Frisz székely juhturó** kapható *Barkóczy* Ferencnél, Vár utca. I. minőségű 72 krajczár, II. minőségű 64 krajczár.

KÖZGAZDASÁG.

Az „Első Székely Baromfi tenyésztő Egyesület” mult kedden összehívott közgyűlést a tagoknak kellő számban való meg nem jelenése miatt nem volt megtartható. Ez okból folyó hó 26-án (kedden) délelőtt 11 órára a vármegyeház kis tanácskozó termébe a gyűlést újból összehívja az Elnökség. A tagoknak minél nagyobb számban való megjelenése igen kívánatos lenne, mert más fontos kérdések tárgyalása mellett a házi nyul tenyésztők osztályának megalakítása is a gyűlésre van kitűzve.

Székelyudvarhely közbirtokossága a mult vasárnap tartotta meg rendes közgyűlését *Hlatky Mihály* elnökele mellett. Előök miután konstatalta a gyűlés határozatképességét ameyiben az összes birtok 1/2 része képviselve van, felhívta a jegyzőt, jelentésének megtételére. A jelentés elősorolta a birtokossági tanács és elnökség mult évi működését. Nevezetesen foglalkozik a Szabó Ferencz-féle nagyszegi birtokvásárlási ügyével, mely most azon stádiumban van, hogy miután Máréfalva községe a Homoródlázat 35360 koronáért megvette, ezen vételár és a birtokosság által felajánlott különbözeti pótlék hozzájárulásával a kérdésben forgó birtokot rövid idő alatt megveheti a város. Említés van téve a legelőjavításokra nézve tett intézkedésekről; a legelőkon termelt fü értékesítéséről, mely által összesen 1254 kor. folyt be a pénztárba; feltűnteti a birtokosság ingatlan és ingó vagyonát, ez utóbbiban a budapesti Hazai Első Takarékpénztárnál lévő 44626 kor. 14 fill. kiemelésével; jelti azon 1378 koronát, melyet a birtokosság a földadó szabályozási munkalaton díjának fedezésére visszatérít; mellett a városnak előlegezett; kimutatja a rendkívüli köz- és birtokossági tanács gyűlések számát és az elnökség tevékenységét.

A tárgysorozat rendén a tanácskozás leglényegesebb tárgya a nagyszegi birtok megvétele volt; mire névo megbizta és felhatalmazta a közgyűlés a birtokossági tanácsot, hogy az eladott és megveendő birtok ára között lévő különbözet kifizetését kölcsön útján eszközözje, oly képpen, hogy ennek biztosítására a városi képviselőtestület kikérendő beleegyezésével a megveendő nagyszegi birtok zálogjogilag bekebelezhető legyen, a birtokosság részéről felajánlott ellenbiztosíték mellett. A kölcsönüllesztés a birtok jövedelméből lenne fizetendő.

A megvizsgált 1906. évi pénztárnoki számalás 18059 kor. 01 fill. bevétellel, 16530 kor. 12 fill. kiadással 1528 kor. 89 fill. pénztári maradvánnyal rendben találtatva, pénztárnoknak a felmentvény megadatott. Az 1907. évre vonatkozó költségelölirányzatot, mely szerint 4540 kor. bevétel és 4036 kor. 69 fill. kiadás pramináltatott, elfogadta a közgyűlés.

A „Szarkakkó” alatt 1906. évben legelt csikók legelési díjának birtokarány szerint való kiosztása a bizottsági tanácsra lett bizva.

A legelőrendtartásról betorjesztett szatályrendelet-tervezet a napi rendről levétetvén, tárgyalása azon időre halasztatott, midőn a nagyszegi birtok megvétele bevégett tényű válik. Ezzel a gyűlés véget ért.

Kiadó lakás. Szentimre-utczában 3 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló, külön udvarral levő lakás kiadó. Értekezés helni *Lukácsfy* Cajos kórházi írnokkal.

Jrnokot, szép író, gyors munkást, ki lehetőleg irodákban volt alkalmazva vagy kereskedelmi ismeretekkel bir a lehetőleg németul is tud, írásbeli ajánlkozás alapján — melyben fizetési igénye közlendő — **azonnal belépésre** elfogad **Koncz Armin** gyógyszerész helyt.

Egy kertész tanuló felvétetik özv. Boros Károlyné kertészetébe. Bővebb tudósítást ad **Szell Imre** kertész Bethlenfalván.

TÁVIRATOK.

Budapest, má czius 23.
(Érk. d. u. 5 ó.)

Wekerle a királynál.

Bécs. **Wekerle** miniszterelnök ma délelőtt felkereste a külügyminisztert, majd később a pénzügyminisztert.

Mindkét államférfival hosszasan tanácskozott.

Délután egy óraker kihallgatáson megjelent a királynál, kinek jelentést tett a kiegyezés dolgában a magyar álláspontrol.

A kihallgatás egy óra hosszágig tartott. Azután **Beck** osztrák miniszter. Inököt látogatta meg, kivel rövid ideig értekezett.

Látogatása után egy ujságíró megkérdezte **Beck** miniszterelnököt a kiegyezési tárgyalások mai stádiumáról, mire **Beck** miniszterelnök kijelentette, hogy csupán annyit mondhat, hogy mindkét kormány nagyon szeretné, ha a kiegyezés sikerülne, mert ellenkező esetben 1908. után is a viszonyossági állapotot kellene fenntartani, mely mindkét államra megrázkodtatással járna.

A romániai lázadás.

A romániai zavargások egyre nagyobb mérvet öltenek.

Piatra várost mintegy 4000 főnyi lázadó paraszt-sereg ma reggel kaszákkal, fegyverekkel felruházva, megtámadta A kirendelt katonaság nagy nehezen tudta visszazorítani a tömeget, melynek ellenállása rettenetes öldöklést idézett elő.

33 paraszt és hat katona holtan terült el a földön.

Országutak tele vannak menekültekkel.

Kiadja: **Becsek D. Fia** könyvnyomdája

Hirdetmény.

Tisztelettel értesitem a vb. „Székelyegyleti első takarékpénztár” volt betéteseit, hogy a bíróság által már jóváhagyott felosztási terv alapján a betétekre jutott aránylagos összegeket szabályszerűen bélyegzett nyugta és a betéti könyv beadása ellenében a f. 1907. év **márczius hó 27-én** kezdődőleg irodámban felvehetik.

Székelyudvarhely, 1907. márcz. 21.

Dr. Valentsik Ferencz,
tömegszódnok.

Feladási hirdetmény.

A **székelyszentkirályi közbirtokosság** (Udvarhelyvármegye), a tulajdonát képező, Szentkirály község határában fekvő „Vészoldal” nevű dűlőben, üzemtervi megjelölés szerint „A” ü. o. 8. és 11. erdőrészelein a közigazgatási erdőszeti bizottság 393—1906. és 1904—9. sz. határozataival eng delyezett törzsenkénti lebélyegzett 883 drb. 36—70. cm. vastagságú luczfenyő fa, mely 936 m³ I. osztályu, 407 m³ II. oszt. fűrészárut és 218 m³ épületi fát tartalmaz és a melynek kikiáltási ára 7415 korona Székelyszentkirály község házánál 1907. évi **április hó 3-án** délelőtt 9 óraker nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a.

Árverési és szerződési feltételek a korondi w. kir. járási erdőgondnokságnál (Székelyudvarhelyen) és alólirtottnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székelyszentkirály, 1907. évi márczius hó.

Berze Antal,
közbirtokossági elnök.

Középkorú, teljosen jártas, tiszta és megbízható szorgalmas asszony keresetlik falusi háztartásba, a ki önállóan főzni, mosni, vasalni, konyerét süni tud, és alaposan érti a nagybani majorság tenyésztést, sertések gondozását, rend és tisztaság fenntartását. Ezen hely **azonnal** beöltendő. Czim a kiadóhivatalban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetének Sz.-udvarhelyi Fiókja
Kossuth Cajos-utca 27. sz alatt.

A m. kir. szőlőtelepeken termelt

és a budafoki m. kir. pinczemeszteri tanfolyam által kezelt a m. kir. földművelésügyi miniszter támogatásával létesített borértékesítési osztályában —
egy palack, mint hordó

BOROK

legolcsóbban kaphatók.

Vetőmagvak

a m. kir. vetőmagvizsgáló állomás által teljesen arankamentosnak talált **vörös lóhere** és **lucerna mag, bükköny, legkitünőbb dupaj zab, kendermag, lencse, stb.,** legjobb csiraképeséjükről szavatolva, legjutányosabb áron kaphatók.

Stabel és Lemmer

budapesti gépgyáros **TRJÖR** különle-
gyedűli magyar **gessége**
gabonakeverékek osztályozására, egyedül itt kaphatók.

Törökbuza és répavetőgépek

Két vagy három soros, mely a székely talajviszonyoknak nagyon megfelel, valamint ennek kapálására és fölloktetésére legjobban bevált **Planeth Jr.-féle**

kapáló és fölloktató gépe nagyon előnyös áron kapható.

Kühne mezőgazdasági gépgyára Mosonban

bizományi gépraktárán a következő gépek kaphatók:

- Boronák** **Rosták**
- Acél váltó- és forgató ekék.
 - Mosoni és hungária drill vetőgép
 - Járgányok, & Cséplőkészülékek
 - Rapid kézi daráló gép
 - Törökbuzafejtők & Répavágók
 - Konkolyozók, sib. gépek.

MÜHLE VILMOS
cs. és kir. udvari szállító
TEMESVÁR
Mag-, Növény-, Rózsa- és Fa-Nagytenyészetek.
(Művelési terület 94 hold.)
VILÁGKIVITEL!

A legjobb magvak kerti és mező veteményezésre
(Művelési terület 94 hold.)
A legnemesebb gyümölcs-, dísz és sorták
(Művelési terület 94 hold.)
A legszebb fenyőfélék, díszcserjék, rózsák stb.
(Művelési terület 94 hold.)
Művelési terület 94 hold.
Dusan illusztrált főrajzok

Sz. 467—907.

Hirdetmény.

Székelyudvarhely város tanácsa közhírré teszi, miszerint a régi barompiaczi trágya hasznobérbe adása folyó évi márczius hó 26-án délelőtt 10 órakor a tanács naaytermében megtartandó nyilvános árverésen fog hasznobérbe adni egy évre.

Székelyudvarhely, 1907. márcz. 15.

Gotthárd János,
polgármester.

ÉLŐKERÍTÉS

Gleditschia, Glósvény.

Bármely talajban gyorsan fejlődik, sűrű, nagy töviseivel embernek és bármely állatnak elűztetik, kitart 70—80 évig, nevelhető oly sűrűn, hogy apró cserke, malacz stb. sem mehet át; ez a legolcsóbb örökös áthatlan kerítés. Főelőnye még az is, hogy egész majus közepéig a legjobb eredménnyel ültethető, mert a csemeték feláava jéges pinczében tartatnak. Ezer darab 12 korona, rendszeren ültetve 50 meter kerítéshez elég. Nyomatott ültetési és kezelési képes utasítást minden rendeléshez adok. A kinek élőkerítés nem felel meg, szállíthatok **szövetet**, a legtekélyesebb gyártmányt, olcsón 100, 150 és 200 cm. széleset.

Szőlőlugas minden haznak legjobb dísz, egy gyűjtemény 8 fajtából 20 tő, egy tő 2—300 furtot terem.

Szőlőoltványok tablas utatészek és biányok pótlására, 60 legkiválóbb bor és csémege-faj, szigoruan valogatott, tokéletes forradású és fajtisza dugyókertü példányok

Delaware sima vessző, minden szál meglakad, csak az a legnemesebb faj, melyből én 18 év alatt 40 holdat ültettem, 35 bektöt terem holdanként, bora édes, erős, oltani, pinczében nem kell és kezeléséhez semmi tudomány sem kell ezért ellensége sok tudományos szőlőintéző.

Bővebb leírást és képes árjegyzéket tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatóval ingyen és bementve küld:

NAGY GABOR szőlőnagybirtokos Nagy-Kágya. Levelezés minden nyelven.

Védjegy: Kék mezőben két kulcs.

Legmegbízhatóbb gyártmány!

SCHLOSSER-GERMAIN & CO COGNAC

DISTILLERIE FRANCAISE MODELE PROMONTOR.

Kiz rölagos elárusítás Mrk Testvérekéél.
Kivánatra próba mintatüveg.

109—1907. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kereskedelmi kir. törvényszék 1906. évi 56067 sz. végzése következtében dr. Fodor István ügyvéd által képviselt, Neumann L. Leopold cég javára Bartha Andor baroczi lakos ellen 646 K. s jar. erejéig 1906. évi július hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és fölloktatók és 1425 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: gépek és széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírószék 1906. évi V. 213/3. számú végzése folytán 646 K. tőkökövetelés, ennek 1902. évi május 15 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 264 k. 54 filléren bíróság már megállapított költségek erejéig, Bardoczon alperesnél leendő eszközzésére 1907. április 5-ik napjának d. e. 10 órája határidőül ki-tüzetik és abhoz a vonni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igé-
nek, szükség esetén becsáron alui is le fog adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat má-
sok is le és fölloktalatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1907. márczus hó 5-én.

Pollák Ignác,
kir. végrehajtó.

Hol vásároljunk

megbízhatóbb magvakat?

Káposzta Braunschweigi, téli fehér, óriás nagy, rövid torzsájú, lipos, besavanyji-tásra a legjobb faj.

A birneves Erfurti
vetemény és virágmagvak
megérkeztek ez időnyre.

Ajánljuk a legmegbízhatóbb csiraképes vetemény magvainkat a legnagyobb választékban; ugyszintén a legnemesebb faj virágmagvainkat, a melyekből ez idő sok különleges újdonság fajokat szereztünk be, különösen nyári és téli ibolyák (violák), őszirózsák, verbenák és szegfűfajokat. — Minden fajta gazdasági magvakat a legjutányosabb napi árak mellett számítunk. Árjegyzékek e hó folyamán szélküldetnek.

Márk Testvérek
Székelyudvarhelyen.